

Европски барања за квалитет на млекото и можности за развој

Проф. д-р Соња Србиновска

*Универзитет Св. Кирил и Методиј - Скопје
Факултет за земјоделски науки и храна*



Маврово 13. Јули, 2007

ЕУ - аграрна политика

**ЗАЕДНИЧКА
ЗЕМЈОДЕЛСКА
ПОЛИТИКА
CAP**

The diagram features a central orange square containing a yellow circle with the text 'ЗАЕДНИЧКА ЗЕМЈОДЕЛСКА ПОЛИТИКА CAP'. A large orange arrow points from this circle to the right, where four green rectangular boxes are stacked vertically, each containing a policy objective.

**Конкурентно европско
земјоделство**

**Воведување на директни
плаќања**

**Примена на стандарди
(животна средина,
безбедност на храна,
добробит на стоката))**

**Зајакнување на
руралниот развој**

ЕУ - аграрна политика

- ❑ **Буџет**
- ❑ **Директно плаќање**
- ❑ **Укинување на квотите**
- ❑ **Подршка за производи со географско потекло, традиционални , органски производи**
- ❑ **6% намалување на бр. на фарми но зголемување на капацитетот**
- ❑ **Концентрирање - здружување**
- ❑ **Рационализација - промена во однесувањето и навиките во однос на производството, цената на чинење и пазарот**

Буџет за земјоделството:

0.63% во 1990/92

0.49% во 2000/02

0.31% во 2013

**Подршка
3,55 центи**

**Прос. цена на
кравјо млеко
28.,55 центи**

ФАРМА

ЕУ барања

*Нов правилник за безбедност на
млеко и млечни производи во РМ*

**Zdravje
na grlata**

Higiena
na
mlekoto

Sto~na
hrana i
voda

Doboro-
sostojba
na grlata

@ivotna
sredina

Svojstva

Grlata кои proizveduvaat mleko treba da se zdravi i da se primenuva efikasna programa za zdravstvena zaštita

ФАРМА

ЕУ барања
*Нов правилник за безбеднос̃ на
млеко и млечни производи во РМ*

Zdravje
na grlata

**Higiena
na
mlekoto**

Sto~na
hrana i
voda

Doboro-
sostojba
na grlata

@ivotna
sredina

Svojstva

Mlekoto da bide izmolzeno i ~uvano vo higenski prifatlivi
uslovi. Opremata za molzewe i ~uvawe na mlekoto da bide
dobro odr`uvana.
Higiena na farma

ФАРМА

ФАРМА

ЕУ барања

*Нов правилник за безбедност на
млеко и млечни производи во РМ*

Zdravje
na grlata

Higiena
na
mlekoto

**Sto~na
hrana
i voda**

Doboro-
sostojba
na grlata

@ivotna
sredina

Svojstva

Grlata treba da se hranat i napojuvaat so sto~na hrana
i voda so prifatliv kvalitet i bezbednost.

ФАРМА

ЕУ барања
*Нов правилник за безбеднос̃ на
млеко и млечни производи во РМ*

Zdravje
na grlata

Higiena
na
mlekoto

Sto~na
Hrana i
voda

**Doboro-
sostojba
na grlata**

@ivotna
sredina

Svojstva

Zadovoluvawe na pove}e op{to prifateni principi

ФАРМА

ЕУ барања

*Нов правилник за безбедност на
млеко и млечни производи во РМ*

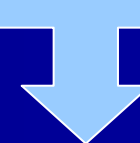
Zdravje
na grlata

Higiena
na
mlekoto

Sto~na
Hrana i
voda

Doboro-
sostojba
na grlata

@ivotna
sredina



Svojstva

Proizvodstvoto na mleko treba da obezbedi ramnote`a
so `ivotnata sredina okolu farmata

ФАРМА

ЕУ барања

*Нов ѝ правилник за безбедносѝ на
млеко и млечни ѝ производи во РМ*

**Хигиенски барања за просториите и опремата на
одгледувалиштата за за производство на млеко**

Хигиенски барања за време на молзењето

Хигиена на пересоналот

Хигиенски барања за време на транспорт

Документација на фарма

Регистер на одгледувалишта

**Критериуми
за сурово
млеко**

ЕУ барања

*Нов правилник за безбедносѝ на
млеко и млечни производи во РМ*

**Вкупен број на
микроорганизми
во овчото млеко
<1.500.000 мо/мл**

**Млекото не смее
да содржи резидуи
од антибиотици**

**Контрола на усогласеност
со критериумите**

Млечен картон

**БАРАЊА ЗА
ПРОИЗВОДСТВО
НА ПРОИЗВОДИ
ОД МЛЕКО**

ЕУ барања

*Нов ѝ правилник за безбедносѝ на
млеко и млечни ѝ производи во РМ*

Операторите со храна мора да воведат процедури со кои се гарантира дека непосредно пред преработката се задоволени критериумите за сурово млеко

Просториите во кои се складира и преработува млекото, како и садовите и опремата што доаѓаат во контакт со млекото и млечните производи во текот на добивањето, преработка и транспорт, мораат да ги исполнуваат пропишаните хигиенски услови

Операторите со храна треба да воведат систем за проценка на ризиците на критичните контролни точки и процедури со кои се гарантира дека млекото и млечните производи се безбедни

Операторите со храна мора да обезбедат дека по прифаќањето во објектите за преработка, млекото брзо се лади на температура не повисока од 6°C и се чува на таа температура се додека не се преработи.

безбедна храна

Барања на појтрошувачиџе

ДФП; ДХП
ДПП; НАССР

*Ги принудуваат земјоделскиџе производитџели
и прехранбенаџа индустриџа да воведат
систем за управување со квалитет
како сџрајџешки услов во производсџвоџо.*

членство во СТО

**договорите за слободна трговија
кокуренција на домашниот пазар
кокуранеција на странски пазари**

**Прилагодување кон пазарната реалност и
согледување на потребата од што поцврста
взаемна организираност и поврзаност.**

- ❖ донесување на регулативи
- ❖ едукација на фармерите
- ❖ едукација во сферата на технологијата

- ❖ производи со додадена вредност,
- ❖ зголемена продуктивност и квалитет на производот,
- ❖ управувачки и маркетиншки способности
- ❖ навремено спроведување на полит. за безбедност на храната

КВАЛИТЕТОТ ГО ДВИЖИ ПАЗАРОТ

**Квалитетот на производот е
услов за егзистенција, и услов
за остварување на приходи.**

- воведување на задолжителни системи, но и
почитување на процедури за стандардно
производство (ишана рецетира-програмки
разработена)*
- усојаност во технолошки процедури
(внатрешни и надворешни фактори)*

Моментална ситуација во Р. Македонија - предности

- Постои традиција за овчарско производство - традиционални млечни производи
- Релативно добра цена за овчите производи (сирење, кашкавал)/ релативно добар бизнис
- Во последно време постои поголема заинтересираност за инвестирање во овчарството
- Зголемено производство на млеко по овца /подобрување на расниот состав
- Постојат можности за извоз
- Во овчарството не се потребни големи инвестиции
- Добро организирани фармерски здруженије преку кои се врши промоција на производите

Моментална ситуација во Р. Македонија - слабости

- Мали и несредени одгледувалишта, фрагментирано производство - мали фарми
- Скапа добиточна храна, скап и дефицитарен во однос на работници
- Не се води сметка за квалитетот и безбедноста на производот
- Немање маркетиншко познавање
- Многу мали преработувачки капацитети со слаба искористеност
- Несоодветно чување на млекото до преработка
- Недоверба помеѓу производителите и преработувачите
- Немање референтна лабораторија за млеко

Моментална ситуација во Р. Македонија - слабости



- Плаќање на млекото по масни единици/главно уеднаено за сите фармери
- Погolem број фармери сами го преработуваат млекото во несоодветни хигиенски услови без стандарди - главно во бело саламурено сирење
- Фармерите не се задоволни од цената на суровото млеко, повеќе заработуваат кога сами го преработуваат млекото, затоа мал број фармери млекото го даваат на откуп
- Најголем број од фармерите произведуваат бело саламурено сирење, кое нема стандарден квалитет и кое скоро е неможно да се извезе, а конкуренцијата на домашниот пазар е се поголема.

Недостатъци на традиционния сирене

- *недоволни хигиенски условия;*
- *користане на сурово млеко за производство на сирене;*
- *непочиване на законските прописи за миним. запазване на качеството на производств.*
- *не користане на старинер култури;*
- *несоодвешен градежен обект и недоволна сиренарска опрема и мерни инструменти;*
- *неосъществяване на стандартна изработка.*

Моментална ситуација во Р. Македонија - закани



- Воведување на високи стандарди за квалитет не е можно, посебно кај мали произведувачи
- Воведувањето на стандардите за квалитет, здравје на животните и заштита на животната средина бараат високи финансиски инвестиции и техничко познавање
- Недоволно активна кредитна политика во земјоделството на национално ниво
- Повеќето мини млекари ќе исчезнат со оглед на се повисоките законски барања
- Сеуште немаме развиено брендови на овчо сирење, кое ќе може да биде пласирано и на ндворешните пазари
- Новите земји членки на ЕУ, Бугарија и Романија може да бидат закана за овчарството
- Увоз на стандардизирани брендови сирење

Моментална ситуација во Р. Македонија - можности



- Фармерите вложуваат во зголемување на стадата
- Воспоставување на модерни, специјализирани и пазарно ориентирани овчарски фарми
- Инвестирање во подобрени технологии во преработувачките капацитети
- Инвестирање во опрема за молзење, чување на млекото, и подобрување на условите за чување на стоката ќе овозможат повисок квалитет на млекото и воведување на стандардите за безбедност на храната
- Организација на заеднички собирен пункт, преработувачки капацитет или пласман на производи - кооперативи
- Развој на производот, брендирање, заштита

Моментална ситуација во Р. Македонија - можности



- **Зајакнување на улогата на здруженијата**
- **Поддршка на Асоцијациите (фармери, преработувачи) директни преговори со владата**
- **Покрај директните субвенции кои ги применува владата, да се воведе и плаќањето по квалитет**
- **Формирање на централна референтна лабораторија за сурово млеко**
- **Формирање на Комитет за млеко и млечни производи**
- **Користење на ИПАРД програмите**

Благодарам на вниманието